१५. नदीचे गाणे

- ऐका. वाचा.

दरीदरीतुन, वनावनांतुन,
झुळझुळ मी वाहत येते,
मी मंजुळ गाणे गाते,
मी पुढेच धावत जाते.

वसली गावे तीरावरती,
त्यांना भेटुनि जाते पुढती,
लतावृक्ष किती काठावरती,
भूमितुनी जे मला भेटती.

फुलवेली मज सुमने देती,
कुठे लव्हाळी खेळत बसती,
कुठे आम्रतरू माझ्यावरती,
शीतल अपुली छाया धरती.

पाणी पिउनी पक्षी जाती,
घट भरुनी कोणी जल नेती,
गुरे-वासरे जवळी येती,
मुले खेळती लाटांवरती.

मी कोणाची - मी सर्वांची,
बांधुनिही मज नेणाऱ्यांची!
जेथे जाईन - तेथे फुलवीन,
बाग मनोहर आनंदाची!

- वि. म. कुलकर्णी

शब्दार्थ : **मंजूळ** – ऐकायला गोड. **तीर** – काठ. **लता** – वेल. **वृक्ष** – झाड. **सुमन** – फूल. **लव्हाळी** – पाण्यात किंवा पाण्याजवळ वाढणारी एक वनस्पती. **आम्रतरू** – आंब्याचे झाड. **शीतल** – थंड. **छाया** – सावली. **घट** – मातीचा घडा (माठ). **मनोहर** – सुंदर.

प्र. १. एका वाक्यात उत्तरे सांगा.

(अ) मंजूळ गाणे कोण गाते?
(आ) गावे कोठे वसली आहेत?
(इ) नदीवर शीतल छाया कोण धरते?
(ई) नदी जेथे जाईल तेथे काय करेल?

प्र. २. कवितेतील कडव्याच्या ओळी पूर्ण करा.

फुलवेली मज .... देती,
कुठे .... खेळत बसती,
कुठे .... माझ्यावरती,
.... अपुली छाया धरती.

प्र. ३. जोड्या जुळवा.

'अ' गट	'ब' गट
(१) झुळझुळ	(अ) गाणे
(२) मंजूळ	(आ) छाया
(३) शीतल	(इ) पाणी

प्र. ४. हे शब्द असेच लिहा.

मंजूळ, शीतल, झुळझुळ, लतावृक्ष, लव्हाळी, आम्रतरु.

प्र. ५. कवितेच्या चित्राचे निरीक्षण करा व पाच वाक्ये लिहा.

वाचू आणि हसू.

शिक्षक : पप्पू, तू शाळेत टोपी घालून का येतोस?
पप्पू : कुणाला कळायला नको, की माझ्या डोक्यात काय चाललं आहे ते!

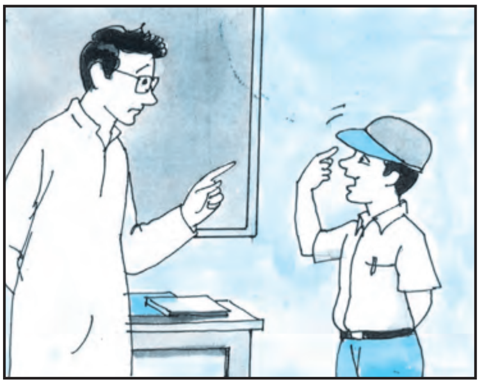

ओळखा पाहू!

- **लहानपणी हिरवा,**
  चव माझी आंबट.
  मोठेपणी पिवळा,
  चव माझी गोड,
  मी तर आहे फळांचा राजा.

- **लाल चोच माझी,**
  डाळिंब मी खातो.
  हिरवा माझा रंग,
  मिठू मिठू बोलतो.